

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон“ № 17, тел.: 02 9057502, факс: 02 9057503

Изм. № 122-24-3
Дата: 14.08.2024г.

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯ „ИНФОРМАЦИОННИ
ТЕХНОЛОГИИ, НАТОВАРЕНОСТ И
СЪДЕБНА СТАТИСТИКА“
КЪМ СК НА ВСС
Г-ЖА ДАНИЕЛА МАРЧЕВА**

СТ А Н О В И Щ Е

**НА ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ПО ПРЕПИСКА №ЛДИ-24-3/2024**

Инспекторатът към Висшия съдебен съвет (ИВСС) като разглежда докладваната от инспектор Игнат Георгиев преписка №ЛДИ-24-3/12.06.2024 г. по описа на ИВСС, намира следното:

Производството по преписката е образувано по реда на чл. 58, пар. 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 17а, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на личните данни и чл. 94г от Правилника за организацията на дейността на Инспектората към висшия съдебен съвет и за дейността на администрацията и на експертите (Правилника).

Постъпило е писмо вх. №12435/12.06.2024 г., с вх.рег. №ЛДИ-24-3/12.06.2024 г. по описа на ИВСС от Комисия „Информационни технологии, натовареност и съдебна статистика“ (Комисията) към Съдийската колегия на ВСС, изпълняваща към момента на изпращане на писмото функциите на Висш съдебен съвет, съгласно §23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ (обн. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.). Към писмото е приложено извлечение от Протокол №5 от заседание на Комисията, проведено на 06.06.2024 г., в което е взето решение по т. 5.2. от протокола да се изиска от Инспектората към ВСС да изрази становище по преписка с рег. индекс ВСС – 1701/2024 г. по описа на СК на ВСС. Поставеният в преписката въпрос е формулиран в писмо изх. №ВСС-1701/07.05.2024 г. по описа на СК на ВСС, изпратено до Комисията за защита на личните данни и той е дали предоставянето на достъп на всички

съдии до функционалност „Справки“ в Единната информационна система на съдилищата противоречи на правилата за защита на личните данни, обработвани при извършването на справките.

Посочената преписка е образувана по молба на Даниела Попова, съдия в Софийски районен съд, която е направила искане до Комисията да бъде възстановен достъпът ѝ до функционалност „Справки“ в Единната информационна система на съдилищата (ЕИСС). Искането е обосновано с твърдението, че ограничаването на достъпа на съдиите до функционалност „Справки“ в ЕИСС затруднява работата им, защото по този начин нямат възможност лично да извършат справките за постоянен адрес, настоящ адрес и месторабота на страните във връзка с връчване на съобщения и призовки по делата, а се налага да постановяват разпореждания за извършване на справките от секретар или деловодител и да изчакват резултатите от тях да се докладват отново на съдията, което респективно забавя извършването на действията.

От съдържащото се по преписката писмо от административния ръководител на Софийски районен съд с рег. индекс№ВСС-1701/09.02.2024 г. по описа на СК на ВСС се установява, че към този момент съдиите в СРС нямат достъп до функционалност „Справки“ в ЕИСС. Такъв достъп е предоставен само на определени съдебни служители и на съдии, които изпълняват функции, свързани с организацията на административната дейност в съда, защото чрез функционалност „Справки“ се получава информация от регистри с данни, които се водят от други публични учреждения. Достъп до функционалност „Справки“ в ЕИСС се осъществява от изрично определените съдебни служители или съдии, само след постановен изричен съдебен акт. Последното е обусловено от обстоятелството, че в съда са постъпвали искания за проверка на дата, час и причина за извършване на справките в рамките на производствата на Комисията за защита на личните данни по разглеждане на жалби от субектите на данни.

От становището на отдел „ЕИСС“, дирекция „ИТСС“ в администрацията на ВСС с рег. индекс№ВСС-1701/07.02.2024 г. се установява, че справките, които съдия Попова е извършвала в ЕИСС се достъпват чрез меню „Справки“, подменю „Справки външни системи“, след активиране на ролята „Справка – регистри“. Ролята „Справка – регистри“ се разрешава от административния ръководител на съда и чрез нея се достъпват данни, които са под контрола на други държавни институции. В ЕИСС този достъп се извършва автоматично чрез интеграция със средата за междурегистров обмен (RegiX), поддържана от Министерството на електронното управление. Чрез интеграцията към момента могат да бъдат извършвани следните справки: за физическо лице, за постоянен адрес, за настоящ адрес, НБД „Население“, трудови договори, обезщетения за болест и майчинство, обезщетения за безработица, доход от пенсия и добавки, по документ за самоличност, търговски регистър, регистър БУЛСТАТ, търсене във външни регистри.

На основание чл. 360м, ал. 2 във вр. с ал. 1 ЗСВ лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, и административните органи са длъжни да предоставят вътрешни електронни административни услуги на органите на съдебната власт съгласно правилата на Закона за електронното управление.

Съгласно §1, т. 2 от ДР на ЗЕУ административна услуга е: а) издаването на индивидуални административни актове, с които се удостоверяват факти с правно значение; б) издаването на индивидуални административни актове, с които се признава или отрича съществуването на права или задължения; в) извършването на други административни действия, които представляват законен интерес за физическо или юридическо лице; г) консултациите, представляващи законен интерес за физическо или юридическо лице относно административно-правен режим, които се дават по силата на нормативен акт или които са свързани с издаване на административен акт или с извършване на друга административна услуга; д) експертизите, представляващи законен интерес за физическо или юридическо лице, когато нормативен акт предвижда тяхното извършване като задължения на администрацията на държавен орган или от овластена организация. Съгласно §1, т. 3 от ДР на ЗЕУ вътрешна административна услуга е административна услуга, която един административен орган предоставя на друг за осъществяване на неговите правомощия. По правило вътрешните административни услуги се предоставят автоматично по електронен път – чл. 4, ал. 1 ЗЕУ, а съгласно чл. 4, ал. 2 ЗЕУ като вътрешна електронна административна услуга се извършва и друг обмен на електронни документи, с които се предоставя информация между административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, и организациите, предоставящи обществени услуги.

Данните, използвани за предоставяне на електронни административни услуги, се събират или създават еднократно, като административните органи не могат да изискват от гражданите и организациите представянето или доказването на вече събрани или създадени данни, а са длъжни да ги съберат служебно от първичния администратор на данните. За целите на електронното управление в чл. 2, ал. 2 ЗЕУ административният орган, който по силата на закон събира или създава данни за гражданин или организация за първи път и изменя или заличава тези данни се определя като първичен администратор, който по силата на чл. 3 ЗЕУ е задължен да изпраща служебно и безплатно данните на всички административни органи, които въз основа на закон също обработват тези данни.

Предоставянето на вътрешни електронни административни услуги се реализирана чрез средата за междурегистров обмен (RegiX), която се поддържа от министъра на електронното управление и използва интерфейс за автоматизирано подаване и обслужване на стандартизирани заявки за административни услуги по електронен път. С разработените компоненти, необходими за свързване на информационните системи на администрациите, е осигурена възможността за потребителите на информация да извличат данни от основни регистри, сред които са Национална база данни

"Население", регистър БУЛСТАТ, Имотен регистър, Търговски регистър и др. Този обмен се осъществява след идентифициране на всеки административен орган, регистриран в Regix, която издава уникален идентификационен код за достъп на отделния потребител. Последният позволява проследяване на всяко влизане в системата за междурегистров обмен и установяване на вида и обема данни, черпени от достъпните регистри. Съгласно чл. 4, ал. 4 ЗЕУ историята за обмена на данни по вътрешните електронни административни услуги се съхранява за срок от 10 години. Лицата имат право на безплатен достъп до историята за данните, отнасящи се до тях.

С Регламент (ЕС) 2016/679 и със Закона за защита на личните данни се определят правилата за защита на физическите лица при обработване на личните им данни. Целта е да се защитят основните права и свободи на физическите лица, по-специално тяхното право на защита на личните данни.

По силата на чл. 17, ал. 1 от ЗЗЛД Инспекторатът към ВСС осъществява надзор и осигурява спазването на Регламент (ЕС) 2016/679, на ЗЗЛД и на нормативните актове в областта на защитата на личните данни при обработване на лични данни от съда при изпълнение на функциите му на орган на съдебната власт и от прокуратурата и следствените органи при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания.

Лични данни са всяка информация, свързана с физическо лице, което може да бъде идентифицирано пряко или непряко чрез идентификатор като име, идентификационен номер, данни за местонахождение, онлайн идентификатор или по един или повече признаци, специфични за физическата, физиологическата, генетичната, психическата, умствената, икономическата, културната или социалната идентичност на това лице, по силата на Регламент (ЕС) на Европейския парламент и на Съвета от 27.04.2016 г. относно защитата на физически лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО.

Под обработване на лични данни се разбира всяка операция или съвкупност от операции, които могат да се извършват по отношение на личните данни с автоматични или други средства, като събиране, записване, организиране, структуриране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, консултиране, употреба, разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни, подреждане или комбиниране, ограничаване, изтриване, унищожаване или заличаване.

Съгласно чл. 2, пар. 1 вр. съображение 15 от Регламент (ЕС) 2016/679, за да се избегне създаването на сериозен риск от заобикаляне на закона, защитата на физическите лица следва да бъде технологично неутрална и следва да не зависи от използваната техника. Защитата на физическите лица следва да се прилага за обработването на лични данни с автоматични

средства, както и за ръчното им обработване, ако личните данни се съхраняват или са предназначени да се съхраняват в регистър с лични данни.

Съобразно цитираните разпоредби обстоятелството, че посредством интеграцията на ЕИСС със средата за междурегистров обмен (RegiX) съдилищата имат възможност автоматично да консултират, получават, записват, съхраняват и използват данни за идентифицирани физически лица, които се съдържат в регистри на МРРБ, НАП, НОИ и др. означава, че извършването на тези справки в ЕИСС представлява обработване на лични данни по смисъла на чл. 4, т. 2 от Регламента.

Администратор на лични данни е физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, която сама или съвместно с други определя целите и средствата за обработването на лични данни; когато целите и средствата за това обработване се определят от правото на Съюза или правото на държава членка, администраторът или специалните критерии за неговото определяне могат да бъдат установени в правото на Съюза или в правото на държава членка.

Получател на лични данни е физическо или юридическо лице, публичен орган, агенция или друга структура, пред която се разкриват личните данни, независимо дали е трета страна или не. Същевременно публичните органи, които могат да получават лични данни в рамките на конкретно разследване в съответствие с правото на Съюза или правото на държава членка, не се считат за „получатели“; обработването на тези данни от посочените публични органи отговаря на приложимите правила за защита на данните съобразно целите на обработването. Получателят може да бъде администратор, на когото се разкриват личните данни, различен от администратора, под чиито контрол са те, трета страна, обработващ или лице, извършващо действия по обработване на лични данни под ръководството на администратора.

За да се определят задълженията на отделните лица, участващи в конкретния процес по обработване на данните от споделените регистри и бази данни, е важно на първо място да се определи ролята, в която те участват в цялостния процес и отделните операции, които включва този процес. Публичните органи, които участват в обработването на личните данни са съдилищата, които при разглеждане на делата са задължени да установят редица факти и обстоятелства от предмета на делото или такива с процесуално значение, което налага извършването на справки и получаване на данни. На следващо място са държавните органи и учреждения, за които са установени задължения да водят и поддържат електронните регистри или бази данни, съобразно своята компетентност. Такива са МРРБ по отношение на Регистъра на населението – Национална база данни „Население“, Агенцията по вписванията по отношение на Имотния регистър и Търговския регистър, Националният осигурителен институт по отношение на Електронния регистър на болничните листове, МВР по отношение на Единния регистър на чужденците и др. Операциите по обработване на лични данни, включени в разглеждания процес са предаване, консултиране, извличане, съхранение, използване и др.

Съдилищата са самостоятелни администратори, които в процеса по извършване на справките чрез интеграцията на ЕИСС със средата за междурегистров обмен имат и качеството на получатели на лични данни по смисъла на чл. 4, т. 9 от Регламента. Като администратори на личните данни те имат всички задължения по Регламент (ЕС) 2016/679 за защита на правата на субектите, чиито лични данни се обработват при справките. Това в случая означава, че съдът като администратор на личните данни, който се ръководи и представлява от административния ръководител, е задължен на основание чл. 24, пар. 1 от Регламента да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че конкретното обработване се извършва в съответствие с Регламента. Тези мерки се въвеждат по преценка на администратора съобразно естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица. В случая с извършването на автоматични справки в средата за междурегистров обмен от съдилищата, въпросите за това какви последователни действия ще включва този процес, кои съдии и съдебни служители ще участват в него, разпределението на техните функции, задачи и роли в системата, имат характер на технически и организационни мерки по отношение на личните данни, обработвани при тази дейност. По тази причина те се определят от администратора.

В процеса на обработване на лични данни за изпълнение на правораздавателната функция на съдилищата по конкретните дела, съдиите и съдебните служители имат качеството на лица с право на достъп до личните данни по смисъла на чл. 29 от Регламент (ЕС) 2016/679. Операциите по обработване, които те осъществяват, произтичат от действащото законодателство и се извършват под ръководството на администратора, като в този смисъл го обвързват и се отъждествяват с него. Администраторът носи отговорност за спазването на правилата за защита на правата на субектите на данни при обработването на лични данни, извършвано от лицата под негово ръководство.

За да бъде законосъобразно обработването на лични данни, всяка отделна операция по обработване следва да се осъществява при спазване на основните принципи, прогласени в чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679. Съгласно принципите за ограничение на целите и за свеждане на данните до минимум, самоцелното обработване на лични данни е недопустимо. Тези изисквания по същество са предвидени в чл. 5, пар. 1, б. „б“ и б. „в“ от Регламента, като личните данни трябва да бъдат събирани за конкретни, изрично указани и легитимни цели, и да не се обработват по начин, който е несъвместим с тези цели, и от друга страна, тези данни трябва да бъдат подходящи, относими и да не надхвърлят необходимото във връзка с целите, за които данните се обработват. Нещо повече, съгласно чл. 5, пар. 2 от Регламента администраторът трябва да е в състояние да докаже спазването на принципите, свързани с обработването на лични данни, прогласени в параграф 1 от посочения член.

На следващо място, за да е законосъобразна всяка операция по обработване на лични данни, следва да е изпълнено поне едно от основанията, посочени в чл. 6, пар. 1 от Регламента. Справките, извършвани в средата за междурегистров обмен, са елемент от правораздавателната дейност на съдилищата и се извършват в изпълнение на официалните правомощия или за спазване на задължения на съда по делата. Съобразно това обработването на лични данни при извършване на тези справки, попада в хипотезите на чл. 6, пар. 1, б. „в” или б. „д” от изискванията за законосъобразност на обработването, установени в Регламент (ЕС) 2016/679. На основание чл. 6, пар. 3 от Регламента целта на това обработване следва да е определена в приложимото към него правно основание или обработването да е необходимо за изпълнението на конкретно правомощие на съда. Това означава, че за да е в състояние да докаже спазването на принципите, свързани с обработването на лични данни, прогласени в чл. 5, пар. 1 от Регламента, администраторът следва да разполага с доказателство, от което могат да се установят поне правното основание или целта на обработването, делото, датата и вида на справката. Както е установено от писмо от административния ръководител на Софийския районен съд с рег. индекс №ВСС-1701/09.02.2024 г. по описа на СК на ВСС към настоящият момент това изискване се спазва, като достъп до функционалност „Справки” в ЕИСС се осъществява, само след постановен изричен съдебен акт, който позволява да се проверят датата, часа и основаниято за извършване на всяка справка.

Предвид всички изложени съображения, се налага изводът, че предоставянето на достъп на всички съдии до функционалност „Справки” в Единната информационна система на съдилищата поначало не противоречи на правилата за защита на личните данни. Достъпът се предоставя от администратора на личните данни, който на основание чл. 24, пар. 1 от Регламента е задължен да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че конкретното обработване по всяка справка се извършва в съответствие с Регламента. Това означава, че администраторът определя какви последователни действия ще включва този процес, кои съдии и съдебни служители ще участват в него, разпределението на техните функции, задачи и роли в системата. За да е в състояние да докаже спазването на принципите, свързани с обработването на лични данни, прогласени в чл. 5, пар. 1 от Регламента, администраторът следва да изготвя доказателство, от което могат да се установят поне правното основание или целта, делото, датата и вида на справката.

С оглед на изложеното и на основание чл. 58, пар. 3, б. „б” от Регламент (ЕС) 2016/679 във вр. с чл. 17а, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД и чл. 94г от Правилника, ИВСС на свое заседание, проведено на 14.08.2024 г. взе решение съгласно Протокол №15 със 6 (шест) гласа „за” от 6 (шест) присъстващи инспектори за изразяване на следното

СТАНОВИЩЕ

Предоставянето на достъп на всички съдии до функционалност „Справки“ в Единната информационна система на съдилищата поначало не противоречи на правилата за защита на личните данни. Достъпът се предоставя от администратора на личните данни, който на основание чл. 24, пар. 1 от Регламента е задължен да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че конкретното обработване по всяка справка се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679.

ИНСПЕКТОР:

Заличено на
осн. 33ЛД

ИГНАТ ГЕОРГИЕВ

